
Revisionsrapport

Lysekils kommun

Granskning av årsredovisning 2015

Håkan Olsson,
Certifierad kommunal
yrkesrevisor
Henrik Bergh
Samuel Maytap

April 2016

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	3
2.1.	<i>Bakgrund</i>.....	3
2.2.	<i>Revisionsfråga och metod</i>	3
2.3.	<i>Revisionskriterier</i>	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Förvaltningsberättelse.....	5
3.1.1.	Övergripande målavstämning och finansiell analys	5
3.1.2.	Investeringsredovisning.....	5
3.1.3.	Driftredovisning	6
3.1.4.	Balanskrav	6
3.2.	Resultaträkning	7
3.3.	Balansräkning.....	7
3.4.	Finansieringsanalys.....	8
3.5.	Sammanställd redovisning.....	9
3.6.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag.....	10

1. Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt god redovisningssed och uppfyller kravet på rättvisande räkenskaper. I flera delar har årsredovisningen utvecklats och förbättrats jämfört med tidigare år. Det gäller t ex;

- Bättre specifikationer och underlag som styrker balansposter
- Utvecklade noter
- Ränteuppräknig av avsättningar för deponi
- Information och prognoser vid delårsbokslutet i driftredovisningen

Men det finns också avvikelser och mindre brister som sammanfattas nedan.

Fullmäktige har antagit finansiella mål för 2015 som uppnås. Men vi anser att årsredovisningen och förvaltningsberättelsen saknar en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning enligt krav som tillkom i KRL 2012:799.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens avsnitt "Vision 2015 – Mål och kvalitetsarbete" inte har utvecklats från föregående år. Rapporteringen av måltalen med kommentarer är kortfattad, övergripande och strukturerad. Men måluppfyllelsen är mycket låg. Flera av målen saknar fortfarande mätning/utvärdering. Till kommande år bör detta avsnitt utvecklas med en tydligare sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen. Vi har dock förståelse för att det inte kan ske någon väsentlig förbättring förrän 2017 då den nya styr- och ledningsmodellen är införd.

Det finns en mycket översiktlig redovisning av ekonomiskt utfall och budgetavvikelser med jämförelse med föregående år för de gemensamma nämnderna, miljönämnden, lönenämnden samt IT-nämnden. Men det saknas en verksamhetsbeskrivning med ekonomisk analys och beskrivning av måluppfyllelse och kommentarer till framtiden såsom det finns för alla övriga nämnder.

Vi har tagit del av bokslutsbilagor och specifikationer utan särskild anmärkning vad gäller riktighet i belopp men vi har några synpunkter på hur bokslutsbilagorna är uppställda och specificerade enligt följande:

- Uppbokad fordran på balanskonto1711 utgiftsförskott om 10 457 967 kr stämmer med uppgifter på bokslutsbilaga över aktuella företag som fakturorna avser men det saknar i likhet med föregående år en specifikation över aktuella fakturor.
- I dagsläget är bokslutsbilagan till utbildningsförvaltningens ansökan om ersättning från Migrationsverket på balanskonto 1751 upplupna intäkter kopplade till ansvar. Vi anser att bokslutsbilagan istället bör kopplas till respektive ansökan och skolform så att man lättare kan följa vilka ansökningar man bokar upp med ett lägre belopp än ansökningsbeloppet utifrån en försiktighetsprincip.
- Uppbokad fordran på balanskonto1792 ansökta ännu inte utbetalda ersättningar avser i allt väsentligt socialförvaltningens ansökan om ersättning från Migrationsverket vilka uppgår till 25 577 290 kr vilket

stämmer med till bokslutsbilagan bifogade specifikation i form av en skriftlig förteckning över de ansökningar som avses. Däremot så har man inte som specifikation bifogat aktuella ansökningar vilket gör att man inte kan verifiera den skriftliga förteckningens angivna belopp för de olika ansökningarna.

- Konto 2812 Övriga skulder staten, parkeringsmoms UB = 225 809 kr. Enligt bifogad specifikation. Samma skuldsaldo har varit uppbokat sedan år 2009 och avser i efterhand skuldbokfört belopp för moms på parkeringsavgifter som inte togs ut under aktuellt år men som då skuldbokfördes med anledning av en kammarättsdom som fastställde att moms skall tas ut på intäkter avseende gatuparkering. Det skuldbokförda beloppet bör väl nu rimligen vara klart för reglering. Vad gäller samtliga övriga intäkter bör ekonomikontoret mer noggrant bedöma om både om tillämpade periodiseringsmetoder, syfte och ändamål är relevanta. Om inte skall resterande del av intäkterna intäkteredovisas.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har inte granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2016-04-13 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2016-04-28.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningschef.

2.3. Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Förvaltningsberättelse

I KRL kap 4 framgår det att kommunen skall upprätta en förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen skall innehålla:

- en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet (KRL 4:1)
- särskilda upplysningar om de anställdas sjukfrånvaro (KRL 4:1 a)
- samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet (KRL 4:2)
- en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3)
- en redovisning av hur det negativa resultatet skall regleras (KRL 4:4)
- en utvärdering av mål för god ekonomisk hushållning (KRL 4:5)
- sådana upplysningar som avses i KRL 4:1 skall också omfatta sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer (KRL 8:1).

3.1.1. Övergripande målavstämning och finansiell analys

Bedömning och iakttagelser

Fullmäktige har antagit finansiella mål för 2015;

- Resultatet skall vara minst 2,8 % av skatter och generella bidrag. Utfallet blev 4,6 % (35,7 mkr). Målet uppnås.
- Investeringsutgifter skall inte lånefinansieras. Nyinvesteringar är lägre än årets resultat + avskrivningar samt inga nya lån har upptagits. Målet uppnås.

Vi anser att årsredovisningen och Förvaltningsberättelsen saknar en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning enl KRL 2012:799.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens avsnitt "Vision 2015 – Mål och kvalitetsarbete" inte har utvecklats från föregående år. Rapporteringen av måltalen med kommentarer är kortfattad, övergripande och strukturerad. Men måluppfyllelsen är mycket låg. Flera av målen saknar fortfarande mätning/utvärdering. Till kommande år bör detta avsnitt utvecklas med en tydligare sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen.

3.1.2. Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med årets bokföring

- posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkningen och finansieringsanalysen
- jämförelse med tidigare år görs.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av årets investeringar, men det sker ingen jämförelse med föregående år.

3.1.3. Driftredovisning

Vi har granskat att:

- budgeterade och redovisade kostnader och intäkter redovisas i sammanfattning
- redovisade intäkter och kostnader överförs riktigt från den systematiska bokföringen
- samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning
- jämförelse med tidigare år görs
- driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Fördjupad information och analyser finns under resp nämnds redovisning.

Kommunen har kompletterat driftredovisningen med en kolumn som redovisar prognosen på budgetavvikelserna i delårsrapporten. Denna visar resultatet har förbättrats och budgetavvikelserna är mer positiva i årsredovisningen. Det saknas dock en jämförelse med föregående år, men dessa finns med under respektive nämnds redovisning.

3.1.4. Balanskrav

Enligt KRL 4:3 a § skall förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om dels årets resultat efter balanskravsjusteringar, dels detta resultat med justering för förändring av resultatutjämningsreserven (balanskravsresultat).

Balanskravsjusteringar görs genom att följande uppgifter inte beaktas vid beräkningen av årets resultat:

1. realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning,
2. realisationsförluster till följd av försäljning som står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning,
3. orealiserade förluster i värdepapper, och
4. återföring av orealiserade förluster i värdepapper. Lag (2012:799).

Paragrafen innebär att det nu är obligatoriskt att upprätta en balanskravsutredning i förvaltningsberättelsen.

Bedömning och iakttagelser

Det finns en korrekt balanskravsutredning i årsredovisningen. Denna visar att kommunen uppnådde för 2015 ett positivt resultat om 26,9 mkr exkl realisationsvinster på 8,8 mkr.

3.2. Resultaträkning

Resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under året (KRL 5:1).

Vi har granskat att:

- resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över årets resultat och konstaterar att kommunen i huvudsak följer gällande principer, råd och anvisningar som gäller för den kommunala redovisningen. Resultatpåverkande avvikelser redovisas under balansräkning nedan.

3.3. Balansräkning

Balansräkningen skall i sammandrag redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda pantar och ansvarsförbindelser skall tas upp inom linjen. (KRL 5:2)

Vi har granskat att:

- balansräkningen är uppställd enligt KRL
- noter finns i tillräcklig omfattning
- upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- årets resultat överensstämmer med resultaträkningen.

Bedömning och iakttagelser

Kommunen har avsatt 10,5 mkr för återställande av deponi vid Sivik vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Avsatta belopp är nu uppräknat med nuvärdesmetoden och specificerad i enlighet med rekommendation från RKR.

Vi har tagit del av bokslutsbilagor och specifikationer utan särskild anmärkning vad gäller riktighet i belopp men vi har vi några synpunkter på hur bokslutsbilagorna är uppställda och specificerade enligt följande:

- Uppbokad fordran på balanskonto1711 utgiftsförskott om 10 457 967 kr stämmer med uppgifter på bokslutsbilaga över aktuella företag som fakturorna avser men det saknar i likhet med föregående år en specifikation över aktuella fakturor.
- I dagsläget är bokslutsbilagan till utbildningsförvaltningens ansökan om ersättning från Migrationsverket på balanskonto 1751 upplupna intäkter kopplade till ansvar. Vi anser att bokslutsbilagan istället bör kopplas till respektive ansökan och skolform så att man lättare kan följa vilka ansökningar man bokat upp med ett lägre belopp en ansökningsbeloppet utifrån en försiktighetsprincip.
- Uppbokad fordran på balanskonto1792 ansökta ännu inte utbetalda ersättningar avser i allt väsentligt socialförvaltningens ansökan om ersättning från Migrationsverket vilka uppgår till 25 577 290 kr vilket stämmer med till bokslutsbilagan bifogade specifikation i form av en skriftlig förteckning över de ansökningar som avses. Däremot så har man inte som specifikation bifogat aktuella ansökningar vilket gör att man inte kan verifiera den skriftliga förteckningens angivna belopp för de olika ansökningarna.
- Konto 2812 Övriga skulder staten, parkeringsmoms UB = 225 809 kr. Enligt bifogad specifikation. Samma skuldsaldo har varit uppbokat sedan år 2009 och avser i efterhand skuldbokfört belopp för moms på parkeringsavgifter som inte togs ut under aktuellt år men som då skuldbokfördes med anledning av en kammarätsdom som fastställde att moms skall tas ut på intäkter avseende gatuparkering. Det skuldbokförda beloppet bör väl nu rimligen vara klart för reglering. Vad gäller samtliga övriga intäkter bör ekonomikontoret mer noggrant bedöma om både om tillämpade periodiseringsmetoder, syfte och ändamål är relevanta. Om inte skall resterande del av intäkterna intäktredovisas.

3.4. Finansieringsanalys

I finansieringsanalysen skall kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas (KRL 7:1).

Vi har granskat att:

- finansieringsanalysen uppfyller kraven enligt KRL
- noter finns i tillräcklig omfattning
- finansieringsanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att finansieringsanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Av analysen framgår kommunens kassaflöden uppdelat på verksamheterna: löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Analysen utmynnar i årets kassaflöde.

3.5. Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningens syfte är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska åtaganden oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. (Rådets rekommendation)

Den sammanställda redovisningen skall innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens och de juridiska personernas resultat- och balansräkning. (KRL 8:2)

Det är god redovisningssed att inkludera en finansieringsanalys. (Rådets rekommendation)

Vi har granskat att:

- den sammanställda redovisningen är uppställd enligt KRL och även innehåller en finansieringsanalys
- noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer till resultat- och balansräkningsposter. Det innebär att delposterna i noterna ska vara rensade från interna poster (upplysning om interna poster ska därför inte anges).
- den sammanställda redovisningen omfattar samtliga kommunens företag
- konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande
- proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod tillämpas vid konsolideringen
- beloppen överensstämmer mellan den sammanställda redovisningen och de ingående företagens redovisningar
- interna poster har eliminerats i allt väsentligt även i notapparaten.

Bedömning och iakttagelser

Vi har bedömer att den sammanställda redovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ställning.

Noterna till resultat och balansräkning är nu rätt uppställda utifrån kostnads och intäktsslag och inte enbart från härkomst (vilket bolag).

Redovisningen sker dock separat och inte i en ”gemensam förvaltningsberättelse”.

Kommunen har inte tagit med Kooperativa hyresrättsföreningen Lysekils omsorgsbostäder i den sammanställda redovisningen men lämnar en verksamhetsbeskrivning med ekonomiska nyckeltal för denna organisation såsom sker för övriga kommunala företag.

3.6. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag, samt att fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Vi har övergripande granskat att redovisningarna ger en rättvisande bild av verksamhetens utfall i förhållande till fullmäktiges uppdrag.

I ekonomikontorets anvisningar framgår att nämnderna skall redogöra för årets verksamhet med analys och målavstämning, jämförelsetal för nämndens verksamhet, resultaträkning mm.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att nämndernas redogörelser överlag är väl strukturerade och rubrikmässigt följer de anvisningar som ekonomikontoret lämnat inför bokslutsarbetet. Nämndernas redogörelser beskriver bl a deras verksamhet, ekonomi och målsättningar.

Men eftersom fullmäktige inte beslutat om mål och målvärde för 2015 saknas en bedömning av uppfyllelsen och ändamålsenligheten ur detta perspektiv. Det saknas också i allt väsentligt en uppföljning och redovisning av verksamheternas produktivitet och effektivitet, vilket också vore önskvärt.

Det finns en mycket översiktlig redovisning av ekonomiskt utfall och budgetavvikelser med jämförelse med föregående år för de gemensamma nämnderna, miljönämnden, lönenämnden samt IT-nämnden. Men det saknas en verksamhetsbeskrivning med ekonomisk analys och beskrivning av måluppfyllelse och kommentarer till framtiden såsom det finns för alla övriga nämnder.

2016-03-30

Håkan Olsson
Uppdragsledare